

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๕๕

เรื่องพิจารณาที่ ต.๑๔/๒๕๕๕

วันที่ ๗ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๕

เรื่อง นายธีรช ทงมี (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๘/๑ จัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๓) ประกอบมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๕ หรือไม่

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบสรุปได้ว่า นายธีรช ทงมี (ผู้ร้อง) ถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาลอาญาในคดีหมายเลขคำที่ อ. ๒๗๕๗/๒๕๕๑ ซึ่งต่อมาศาลอาญาได้มีคำสั่งให้รวมพิจารณาคดีนี้กับคดีหมายเลขคำที่ อ. ๗๑๒/๒๕๕๑ โดยทั้งสองสำนวนคดีเป็นเรื่องเกี่ยวกับความผิดฐานร่วมกันประกอบธุรกิจขายตรงไม่ดำเนินงานตามแผนการจ่ายผลตอบแทนของตนที่ให้ไว้ต่อนายทะเบียนร่วมกันกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน และร่วมกันฉ้อโกงประชาชน ซึ่งผู้ร้องกับพวกได้ให้การปฏิเสธในชั้นสอบสวนและในชั้นศาล ในชั้นพิจารณาคดีของศาลมีการสืบพยานโจทก์เป็นจำนวนหลายปากทำให้การพิจารณาคดีดังกล่าวเป็นไปได้ช้า ผู้ร้องกับพวกจึงได้ยื่นคำร้องขอปล่อยตัวชั่วคราวศาลอาญามีคำสั่งไม่อนุญาต ผู้ร้องกับพวกจึงได้ยื่นอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวแต่ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งยืน ทำให้ผู้ร้องกับพวกถูกคุมขังในระหว่างการพิจารณาคดีของศาล

เป็นเวลานานกว่า ๔ ปี เมื่อศาลอาญาและศาลอุทธรณ์มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวผู้ร้อง กับพวกในคดีนี้ จึงเป็นเหตุให้ผู้ร้องต้องถูกคุมขังในเรือนจำต่อไปอย่างไม่มีกำหนด ได้รับทุกขเวทนา ทั้งร่างกายและจิตใจเป็นเวลานานเกินสมควรแก่เหตุ ซึ่งเป็นการปฏิบัติเสมือนหนึ่งเป็นผู้กระทำความผิดเขียงนักโทษเด็ดขาดทุกประการ การที่ผู้ร้องกับพวกต้องถูกคุมขังโดยไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของจำเลยในคดีอาญา จึงเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง กับพวก แม้ว่ารัฐจะมีกฎหมายว่าด้วยการจ่ายค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญาหากศาล มีคำพิพากษายกฟ้องโจทก์ก็ตาม แต่ก็ไม่อาจทดแทนความเสียหายที่เกิดจากการถูกคุมขังเป็นเวลานาน โดยไม่มีความผิดได้

ผู้ร้องเห็นว่าการที่ศาลอาญาและศาลอุทธรณ์มีคำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวโดยอาศัย อำนาจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๘/๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค และจำกัดสิทธิ หรือเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญได้รับรองไว้โดยชัดแจ้ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๘/๑ จึงขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๗) ประกอบมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ ทั้งนี้ ผู้ร้องได้ใช้สิทธิยื่นคำขอปล่อยตัวชั่วคราว แต่ศาลอาญาและ ศาลอุทธรณ์ไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราว จึงเป็นกรณีที่ผู้ร้องไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้อีกแล้ว

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยหลักเกณฑ์ตาม รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่ รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่ง กฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้อง เป็นกรณีที่ไม้อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” และข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและ การทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้ง

ต่อรัฐธรรมนูญได้” และวรรคสอง กำหนดว่า “การใช้สิทธิตามวรรคหนึ่งต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๑๑ มาตรา ๒๔๕ (๑) และมาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) ของรัฐธรรมนูญ”

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ที่จะใช้สิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ได้ นั้น ต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังนี้

(๑) ต้องเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้ อันสืบเนื่องมาจากบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) บุคคลนั้นต้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และ

(๓) ต้องเป็นกรณีที่บุคคลนั้นไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว

พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีดังกล่าวแม้ผู้ร้องจะอ้างว่าเป็นบุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้และยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่าประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๐๗ มาตรา ๑๐๘ และมาตรา ๑๐๘/๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๐ (๓) ประกอบมาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๖ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๕ โดยกล่าวอ้างว่าได้ใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งไม่อนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวต่อศาลอุทธรณ์แล้วก็ตาม แต่ผู้ร้องก็ยังสามารการใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้ โดยการใช้สิทธิโต้แย้งต่อศาลยุติธรรมว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ใช้บังคับแก่คดีขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เพื่อขอให้ศาลยุติธรรมส่งความเห็นตามทางการต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๑ หรือใช้สิทธิร้องเรียนต่อผู้ตรวจการแผ่นดินให้พิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเพื่อเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๔๕ (๑) หรือใช้สิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติให้พิจารณาวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายนั้นกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญเพื่อเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๗ วรรคหนึ่ง (๒) เมื่อผู้ร้องยังไม่ได้ใช้สิทธิดังกล่าวให้ครบถ้วน ผู้ร้องจึงมิใช่

- ๔ -

บุคคลที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ดังนั้นคำร้องของผู้ร้องจึงไม่ต้องด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ประกอบข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาและการทำคำวินิจฉัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ข้อ ๒๑ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย

(คำสั่งที่ ๖๒/๒๕๕๕)

(Signature)

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายจรูญ อินทจาร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายเฉลิมพล เอกอุรุ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายชัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายนุรักษ์ มาประณีต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายสุพจน์ ไข่มุกด์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(Signature)

(นายอุดมศักดิ์ นิติมন্ত্রী)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ